

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna šte. 1 Din.**UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov Na oglasni strani : cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobota, 25. Julija 1937.

ŠTEV. 30.

Oborožena Evropa

Nihče ne bo zanikal, da je mir na svetu ogrožen. Lani je Hitler podaljšal vojaški rok na dve leti. To je napotilo Rusijo, da se je začela bolj brigati za svoje vojne sile. Mussolini je 30. avgusta izjavil, da Italija lahko v nekaj urah mobilizira 8 milijonov ljudi. Na to je Poljska hitro poslala svoje vojaške strokovnjake v Pariz. Trdovratno se vzdržuje govornica, da bo prihodnje presenečenje, ki ga Hitler pripravlja, priključitev nemških napadalnih oddelkov k redni vojski. Na ta način bo imela Nemčija največjo vojno silo na svetu. Medsebojno tekmovanje velesil v oboroževanju nam bo najbolj razvidno, če pogledamo v posamezne države. Samo tako si bomo lahko ustvarili pravi obraz današnje Evrope ter si vsaj približno ustvarili razdejanje za slučaj, če bi vse to nakopičeno orožje, v rokah milijonov in milijonov pripravljenih vojakov, zapelo svojo smrtno pesem.

Nemčija

V zadnjih letih je Nemčija dosegla velike uspehe v mehanizaciji in motorizaciji svoje vojske. (Motorizacija se nanaša na prevoz vojske na motornih vozilih in sličnih prevoznih sredstvih, a mehanizacijo pa uporabljajo motorni vozovi kot orožje: tanki, vozovi za bojevanje itd.) Nemčija ima tri divizije tankov z okrog 1000 tankov ter eno motorizirano divizijo za borbo proti tankom. Za prevoz vojakov je pripravljenih ogromno število tovornih avtomobilov ter je bilo zgrajenih za čim hitrejši prevoz vojaštva nad 7200 km novih avtomobilskih cest. Njihovo načelo je, hiter in nenaden napad na sovražnika. V to svrhu jim služijo tudi eroplani. Nemci ljubosumno čuvajo tajnost svojih zračnih sil, le to se ve, da je po številu eroplanov na prvem mestu v Evropi. Leta 1935. je izjavil Hitler nekemu angleškemu državniku, da je pripravljenih 850 eroplanov za „prvo linijo“, to so oni aparati, ki se v trenutku, ko se napove vojna, dvignejo na polet v sovražno ozemlje. Da je za „prvo linijo“ še ogromno število rezervnih eroplanov, je najbolj razvidno iz sil-

nega dviga eroplanske industrije v Nemčiji v zadnjih letih. Po številu službujočih vojakov in rezervistov, ki so odlično izvežbani, je nemška vojska najmočnejša v Evropi. Narodna socialistična organizacija pa je bila v vseh zadnjih letih pridno na delu ter je vcepila množicam veliko zaupanje v svojo moč, prezir in sovraštvo do vsega, kar ni nemškega, kar predstavlja ono moralno silo, s katero je stopila nemška država leta 1914 v vrtinec človeškega klanja.

Italija

Italija je bila prva, ki je organizirala svoje bojevanje za hiter in nenaden napad. Tako je tudi vsa njihova moč v eroplanih, ki jih je že leta 1935. imela 1861. To število je v zadnjih letih znatno porastlo. Letalske sile so organizirane samostojno ter niso odvisne in ne namenjene za pomoč ostali vojski in mornarici. Vzrok, da se mehanizacija ni tako razvila kot drugod, je v terenskih prilikah. Njih bojna črta se vleče v Alpah in tamkaj ne morejo priti tanki do veljave, zato so vso pažnjo posvetili pešadiji, ki bo imela prvo besedo v bodoči vojni. Morala italjanskega vojaka je trenutno na višini, kar je zasluga fašizma. Da je pa pri njih to brez trajne vrednosti, so pa pokazali porazi v svetovni vojni.

Sovjetska Rusija

Zasluga za mehanizacijo in motorizacijo ruskih bojnih sil, pripada maršalu Tuhačevskemu, ki je nekoč izjavil: „Rdeča vojska je noč in dan na delu, da se pripravlja za obrambo svoje zemlje.“ Poleg številnih tankov razpolagajo Rusi najmanj z 5000 eroplani najmodernejshe konstrukcije, ki so v stanju, da preletijo več sto kilometrov na uro. Nemčija je radi tega v velikih skrbeh, saj so Rusi zmožni, da z bombami zasujejo važna sovražna središča brez velike opasnosti. Ker služi v ruski vojski gotov del rekrutov po pet let v kadrih, je njih vojaštvo dobro pripravljeno in številčno veliko. Največ vojaštva imajo na Daljnem vzhodu. Morala vojakov je na visoki stopnji, ker predstavljajo jedro vojske do 49% člani komunističnih organizacij. Kmeti živelj, ki služi v

vojski, pa je vzet pretežno iz kolhozov.

Francija

Prva linija francoske vojne sile predstavlja niz nezavzetih trdnjav vzdolž reke Rene, imenovana „Mažino linija“ katero lahko brani 24.000 vojakov. Moč Francoske vojske je v mehaniziranih in motoriziranih trupah. Letalstvo je organizirano na sličen način kot v Italiji, ter je za slučaj vojne pripravljenih do 6000 aparatov. Danes Francija razpolaga z 400 tisoč vojakov, v stanju pa je, da mobilizira 6 milijonov rezervistov.

Velika Britanija

Za to državo se se ne more reči, da spada v vrsto velikih evropskih vojnih sil. Vojakov nima veliko in še ti so nameščeni v kolonijah. Trenutno razpolaga z 1700 eroplani. Vsa moč Anglije pa leži v vojni mornarici, ki je najmočnejša na sveta.

Izgledi

Na podlagi teh podatkov privedemo do sklepa, da bi v slučaju vojne imele glavno besedo mehanizirane divizije poleg ostalega vojaštva. Mehanizirane sile ne morejo zadati usodni udarec, ker je vsaka država pripravljena, da uspešno odbije te vrste napada. Ostalo bi zopet pri starem: Vojskujoče stranke se bi zopet zakopale v zemljo, kjer bi ponovno odločala morala vojaštva. V tem slučaju se bi šele vidla vrednost hitlerizma, fašizma, komunizma itd. In učitelji teh nauk, pod čigar besed se danes trese Evropa, bodo lahko na svojih učencih izvršili popravke svojih nauk — seveda če ne bo že prepozno.

Podali smo bežen pogled v evropsko orožarnico v prepričanju, da ostanejo grmade pripravljene orožja nedotaknjene in da nikdar nebi služilo orožje namenu, v katerem je bilo napravljeno.

POLITIKA

Kmetijski minister je na eni izmed zadnjih sej Nar. skupščine predložil novi zakon o zadrugah. Med značilnosti novega zakona bodo obvezna revizija zadrug in ustanovitev sklada za podpiranje zadrug pri Privilegirani agrarni banki. V ta sklad se bo stekalo po 2% letnega čistega dobička Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice, 10% čistega dobička državne razredne loterije i. t. d. Novi načrt tudi loči kreditne zadruge od drugih vrst zadrug.

Iz kluba JRZ sta bila izključena dva poslanca, ki sta v nasprotju s klubskim sklepom glasovala zoper predlagani zakonski načrt o konkordatu med razpravo o tem zakonu v odboru.

Zemljoradniška stranka bi morala imeti sredi tega meseca kongres, ki pa je bil odgoden na nedoločen čas. Glavna naloga kongresa bo, da ugotovi stališče zemljoradnikov glede hrvatskega vprašanja, odnosno glede nove ureditve države sploh.

Šef našega generalnega štaba general Milutin Nedić je bil te dni v Parizu, kjer je obiskal francoskega vojnega ministra in šefa franc. generalnega štaba. Ta dogodek je izzval v političnih krogih veliko pozornost. Francoski listi pišejo: „Njegov obisk v Parizu je nov dokaz solidarnosti obeh vlad in zasluži v sedanjih oko-

liščinah in v sedanjem mednarodnem položaju še posebno pozornost.

Na shodu v Ljubli je neki poslanec od JRZ v svojem govoru izjavil, da je prepričan, da bo vlada dr. Stojadinovića v najkrajšem času uspešno zaključila sporazum s Hrvatmi. H koncu je še rekel, da je JRZ za široke samouprave v okviru sedanje ustave.

Časopis „Samouprava“, glavno glasilo JRZ piše pod naslovom „Koncentracija“, da na združitev ni mogoče misliti v sedanjih razmerah. To so samo izmišljotine opozicije. To je samo ena izmed onih laži, ki smo jih imeli v dveh letih vlade dr. Stojadinovića priliko mnogokrat čuti. Ena taka laž je na primer, da smo prodali Boko Kotorsko Angležem za 100 milijonov din. Pozneje ko je bil dosežen sporazum z Italijo pa so te govornice utihnile.“

Na Vrki Čuki blizu Zaječara so obmejni prebivalci Bolgarske in Jugoslavije priredili veliko manifestacijo bratstva, katere se je udeležilo okoli 10.000 kmetov.

Zaroto proti generalu Francu so odkrili v Španiji. 30 častnikov je bilo takoj ustreljenih, cela vrsta pa še čaka v zaporu, da pridejo pred sodnike. Nezadovoljstvo proti generalu Francu je nastalo zaradi predpavic, ki jih uživajo nekateri ožji prijatelji generala.

Na Daljnem vzhodu je zadeva resna. Pred Pekingom se zbirajo vedno večje čete Japoncev in Kitajcev. 100.000 komunističnih vojakov je prišlo iz svojih skrivališč ter se prijavilo vrhovnemu kitajskemu poveljniku za boj proti Japoncem. Kitajsko časopisje piše, da je prišel obračuna z Japonci. Nobeden Kitajec noče kupiti japonskega blaga. Kitajska zahteva, da se obnovi stanje, ki je bilo pred 8. julijem, da se vse novo došle japonske čete umaknejo in da dobe kitajski trgovci, ki so imeli škodo zaradi zadnjih bojev, primerno oškodnino. Japonska noče o tem ničesar slišati in postavlja svoje zahteve. Vse izgleda, da je prellvanje krvi na Daljnem vzhodu neizbežno.

Japonska je mobilizirala stotisoč mož, popolnoma opremljenih, za odhod v severno Kitajsko ter je v to svrhu najela 31 velikih tovornih parnikov.

Radi odstopa finančnega ministra, je prišlo do krize češkoslovaške vlade, ki se je skoro dve leti vzdržala na površju. Novo vlado je sestavil bivši ministrski predsednik dr. Hodža.

Te dni je potekla obletnica španske državljanske vojne. Ob tej priliki je komunistična vlada izdala službeno poročilo o delu španske republikanske vlade.

General Franco je zbral okoli Madrida do 50.000 nemških, italijanskih in maroških vojakov. Tudi drugod je zbranih mnogo vojakov, tako da trenutno razpolaga general Franco z 150-200.000 vojaki ter z več sto tanki in letal. Po velikih pripravah sodeč se pripravljajo nacionalisti za novo ofenzivo proti Madridu. General Franco je poklical pod orožje tudi mladeniče, ki so dokončali 19 leto.

Pri proslavi avstrijskih bojevnikov, ki je bila preteklo nedeljo v Welsu, je prišlo do velikih demonstracij pri katerih so imeli prste vmes avstrijski narodni socialisti. Nastopiti je morala policija, ki je zaprla 40 razgrajčev.

Francoski časopisi mnogo pišejo o najnovejših dogodkih na Daljnem vzhodu, ter povdarjajo, da ima pri sedanem sporu tudi Nemčija svoj delež, češ da je Hitlerjev predstavnik v Mandžuriji dovolil kredit 120 milijonov mark za skupno japonsko-nemško ekspedicijo v Mandžuriji in severni Kitajski. Fašisti pripravljajo torej svetu novo iznenadenje.

Značilno! Nekje čitamo: „Po vesteh iz vladinih in uporniških generalnih štabov, je padlo letos v mesecu marcu v Španiji 2458 Italijanov, 1567 Nemcev, 2238 Francozov, 587 Angležev, 236 Čehov in Slovakov, 362 Rusov, 137 Ircev in 1 Španec. Prav mu je! Kaj se pa meša v tuje posle!“

Na ustanovitelja in voditelja nacionalističnih taborišč nove poljske vladne stranke Adama Koca je bil

pred dnevi izvršen bombni atentat. Velika bomba pa je predčasno eksplozirala v rokah samega atentatorja ravno, ko je zamahnil, da jo vrže na

vilo kjer prebiva polkovnik Koc. Bomba je atentatorja raztrgala na majhne koščke, polkovnik Koc pa je ostal nepoškodovan.

Gospodarska osamosvojitve naše države

Finančni minister Dušan Letica je povedal sledeče zanimivosti iz našega gospodarstva:

V zadnjih dveh letih je kraljevska vlada razvila izredno trgovinsko-politično delovanje in si je pri pogajanjih z različnimi državami prizadevala, da pridobimo čim več možnosti za izvoz in čim večje ugodnosti za naše izvozno blago. V teh dveh letih smo sklenili 26 trgovinskih pogodb s 13 državami. Odtod tudi povečanje naše izvozne trgovine in obilnejši dotok deviz, odtod tudi aktivnejša zunanjetrgovinska bilanca Jugoslavije. Našo trgovinsko razmerje z Ameriko je zelo razčlenjeno. Iskreno si prizadevamo, da dosežemo novo in obojestransko ugodno trgovinsko pogodbo z veliko in močno državo, katere koristni državljani so toliko naši dragi bratje.

Naše bankarstvo takisto pričakuje po težkih dneh, ki jih je posredno in neposredno doživelo zaradi gospodarske krize, svojo obnovo. Hranilne vloge so do decembra 1932 padle na 9.600 milijonov din, 1. maja t. l. so pa zrasle na 11.300 milijonov din.

Čeprav nimamo namena, da bi iz Jugoslavije ustvarili zaprto gospodarsko enoto, smo začeli razvijati lastno industrijo, v kolikor imamo gospodarske pogoje za to in v kolikor nam to nalaga skrb za našo narodno obrambo. Ukrenili smo vse potrebno, da spravimo v službo države čista industrijska podjetja, ki so v zvezi z narodno obrambo. Prihodnji mesec začne delovati v Zenici nova, danes najmoderneje urejena državna tovarna

za pridobivanje kovanega železa in jekla, na jesen bodo pa v borskih rudnikih v obratu nove naprave za elektrolizo bakra. Tako bomo iz lastne rude izdelovali baker in pokrivali z njim svoje potrebe, ter ga tudi prodajali v tujino. Znano vam je, da se danes pridobiva v naši državi mnogo svinca in cinka in da je Jugoslavija v Evropi glede tega skoraj na prvem mestu. V Dalmaciji in Hercegovini pridobivamo mnogo boksita, v kratkem bomo pa odprli novo tovarno blizu Drniša, kjer bomo iz tega boksita izdelovali lasten aluminij. S tem aluminijem bomo opremili krila našemu letalskemu brodogradu, ko pa prevzame država v svoje roke Rakovico, tovarno pri Belgradu, bomo tudi sami izdelovali vse motorje. Od tujcev smo kupili tovarno za celulozo v Drvaru, ki je že dolgo počivala. V nji se danes dela in je v tem siromašnem kraju zaposlenih tisoč do 1500 delavcev. Razen vareškega plavža mislimo zgraditi še dva plavža za topljenje železa v Libiji, ki je po svojem obsegu in po kakovosti obrnila nase pozornost mnogih držav.

Delati želimo danes na vse strani. V naši lepi domovini, ki privabi leto za letom ogromno število izletnikov, ki občudujejo njene veličastne lepote, v tej naši lepi domovini so naravni pogoji za gospodarsko udejstvovanje takšni, da jih toliko in takšnih skoraj nima nobena druga država. Če bi bila Jugoslavija bogata s kapitali, bi se gospodarsko udejstvovanje pri nas moglo razviti v nešteto smeri.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Visok obisk.** V ponedeljek v jutranjih urah se je nenadoma pripeljal v naše mesto ban naše banovine g. dr. M. Natlačen. Njegov obisk je bil strogo zasebnega značaja, zato tudi ni bilo nobenih sprejemov. G. ban se je dalje časa mudil v nekaterih tuk. uradih, nakar je zopet zapustil Soboto.

— † **Nadai Jožef.** Nerazumljiva so pota usode. Kar čez noč zajame življenje, ki so še včeraj stala sredi nehanja in jih potisne na robove zijajočih grobov. Zato je tudi slehernega pretresla vest, ki se je širila v nedeljskih dopoldanskih urah, da je preminul tukajšnji veletrgovec z vinom g. Nadai Jožef. Ni še dolgo od tega, kar si je šel iskat

zdravja v budimpeštansko kliniko. Četudi je bil v zadnjih letih bolehen, nihče ni mislil, da se je takrat zadnjič poslovil od nas, da je zadnjič stisnil roko svoji ženi in otrokom in da odhaja v tujino svoji smrti naproti. Pokojni, ki je bil markantna oseba v našem kraju, je dočkal 67 let starosti. Iz skromnih razmer je s svojo sposobnostjo in marljivostjo ustvaril podjetje, ki zavzema v svoji stroki eno prvih mest v naši ožji domovini. Težko prizadetim preostalim naše iskreno sožalje! Blagemu pokojniku pa miren počitek daleč od naših prekmurskih poljan, na katero ga je priklepala ljubezen in življenje polno uspehov. Ohranili ga bomo v častnem spominu!

— **V Radence.** Da je bila uvedba stalnega avtobusnega prometa ob nedeljah

v Radence, kar je zasluga tuž. Tujsko prometnega društva, kaj posrečena, je najlepši dokaz, da odhajajo v našo znano kopališče nabito polni vozovi izletnikov. Posebno zadnje nedelje je bilo mnogo sobočanov onkraj Mure, kamor jih je zvalilo gostovanje malih harmonikarjev iz Maribora.

— **Nova maša.** Preteklo nedeljo je pel v tukajšnji župni cerkvi svojo prvo sveto daritev g. Rajnar iz Rakičana. Že na predvečer so mu tuk. cerkveni pevci zapeli na njegovem domu podoknico. K nedeljski slavnosti pa se je zbrala ogromna množica ljudstva od blizu in daleč. Ker je bila prostorna cerkev premajhna, da bi sprejela vse te močice vase, je bila slavnostna pridiga, ki jo je imel g. Zver, kar na prostem. Ubrano petje cerkvenega zbora pod vodstvom g. Tuša je visoko dvignilo vso slavnost. G. novomašniku želimo, da bi se v njegovem življenju, ki se sedaj odpira pred njim, izpolnile vse želje v bodočnosti, s katerimi je stopil k prvi daritvi.

— **Protituberkulozni dispanzer** v M. Soboti ne bo pregledoval bolnikov od 27. VII. do 18. VIII. Od tega dne naprej se zopet vršijo redni pregledi vsako sredo in četrtek.

— **Gasilski praznik.** V nedeljo, dne 18. julija so naši gasilci praznovali svojo slavo. Z godbo in z zastavo na čelu so ob 8. uri odkorakali katoličanci v katoliško, a evangeličanci v evang. cerkev, kjer so prisostvovali službam božjim. Po končanem cerkvenem opravilu je bil zbor gasilcev v bližini Delavskega doma. Po kratkem promenadnem koncertu je postrojene gasilce nagovoril župni starešina g. posl. Benko, ki je uvodoma pozdravil, navzočega komandanta mesta, sreskega podnačelnika ter predsednika občine. Govor župnega staroste, ki je zapustil pri vseh najgloblji vtis, prinašamo v celoti na drugem mestu. Za njim je spregovoril predsednik občine g. Hartner Ferdinand, ki je v lepem in jedrnatem govoru čestital gasilcem k proslavi njihovega praznika, ter povdarjal človekoljubno poslanstvo, ki ga izvršuje gasilska organizacija. Po končanih govorih je bil razhod gasilskih čet, razšlo je tudi številno občinstvo, ki je prisostvovalo slavi v zavesti in prepričanju, da je naša največja človekoljubna organizacija vedno na braniku dobrin svojega bližnjega.

— **Težka nesreča.** V nedeljo okrog 15. ure se je v bližini slaščičarne Zečirovič, v neposredni bližini križišča Aleksandrove in Radgonske ceste, zgodila težka nesreča. Žena ključavničarja Kočvara Vilma si je, kakor pravijo nekateri, baš kupovala sladoled pri sladoledarju, ko je privozil iz Radgonske ceste v ovinku na Aleksandrovo cesto g. D. z motorjem in prikolico! Usoda je hotela, da ni mogel uravnati takoj vozila proti sredini cestišča ter je pri tem oplazil Kočvarjevo. Posledice so bile strašne. Nesrečna žen-

ZAPOMNITE SI DATUM: 19. IX. 1937.

ska je obležala z težkimi ranami na glavi. Po prvi pomoči, ki jo je nudil g. dr. Vučak, so jo takoj odpeljali v bolnišnico. Njeno stanje je življensko nevarno. Uvedena preiskava bo dognala podrobnosti o vzroku nesreče. Kdo jo je zakrivil se ne more reči, ker nekateri celo trdijo, da se imenovana ni vedela odločiti kam naj se izogne vozilu ter je na ta način spravila voznika v stanje, v katerem ni več odgovoren za morebitno nesrečo.

— *Koža se Vam ne lupi, če uporabljate pri solnčenju Tschamba Fl. Glavno zastopstvo Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 15.*

— Na IV. rednem občnem zboru Kluba prekmurških akademikov je bil izvoljen sledeči odbor: Cigūth Koloman, predsednik; Podiesek Joško, podpredsednik; Cvetko Štefan, tajnik; Kūčan Ernest, blagajnik; Andreč Karol, Žalik Martin, Sapač Franc, odborniki.

— Največje užitke Vam nudijo krasna „PUTNIKOVA“ potovanja z modernimi luksuznimi avtokarji: Avgust: 1. V Slovenske Gorice Din 75.-, 7.-9. Grossglockner—Zell am See—Graz popolen aranžman, vključno vizum Din 850.-, 14.—15. Mariazell, vključno vizum Din 200.-, 15.—21. Visoke Tatve Č. S. R. Bratislava—Novi Smokovec—Pištjan—Brno—Mačoha itd. popolen aranžman, vključno vizum Din 2.000, 22 Rogaška Slatina—Rimske Toplice—Laško—Celje Din 85.-, 22.—25. Grossglockner—Zell am See Salzburg—St. Wolfgang, Ischl—Aussee popolen aranžman, vključno vizum Din 1.000.-. Zahtevajte prospekte! Ne odlašajte s prijavo! Prekrajne pokrajine Vas vabijo! Informacije in prijave: „PUTNIK, Maribor, Aleksandrova cesta 35.

— K zadnji prometni nesreči. Iz vrst naših čitateljev smo dobili sledeči dopis: Slučaj je nanese, da sem bil v trenutku, ko se je dogodila nesreča na Aleksandrovi cesti pred hotelom Krona in to v neposredni bližini. Nimam namena, da bi opisoval nesrečo samo, to bodo napravili drugi, hočem omeniti le nekatere okoliščine, ki mečejo čudno luč na naš cestno policijski red. V trenutku ko se je zgodila nesreča, ni bilo v bližini nobenega varnostnega organa, kljub temu, da je prišlo do nesreče v srcu naše Sobote, na našem najvažnejšem križišču cest. Precej časa je poteklo, preden se je prikazal prvi orožnik, o policaju, ki so prvenstveno določeni za vzdrževanja cestnega reda, pa ni bilo ne duha ne sluha in ga ni bilo videti niti takrat, ko so nesrečno žensko že odpeljali v bolnišnico. Od nesreče do prevoza v bolnišnico je poteklo precej časa. Če je kje potrebno, da držimo varnostni organi cestno službo, je brezdvomno na tem mestu. Od tod ima razgled na vse strani in lahko že od daleč opozori voznike na previdno vožnjo. Njegova skrb pa naj bi tudi bila, da prepreči postajanje ljudi na tem mestu. Za razgovore v gruclah je dovolj prostora na novem trgu. Cesta, posebno tako važno križišče kot je pred hotelom Krona, je za voznike a ne za zborovanja pod — policijskim nadzorstvom. Če bi se vse to upoštevalo, sem prepričan, da ne bi prišlo do

nedeljske katastrofe, ki je zahtevala nesrečno žrtev. Baš dan prej so bili razglašeni strogi cestni predpisi za voznike in kolesarje, z grožnjo da jih zadene občutna kazen, če se ne bodo držali zahtevanega reda. Mnenja sem, da ne sme biti dolžnost le na eni, temveč na obeh straneh tako pri oblasti kot pri občinstvu.

— Fotoamaterji! Tujskoprometno društvo M. Sobota prosi c. fotoamaterje, da blagovolijo odstopiti brezplačno, ali ponuditi v odkup, primerne posnetke s tujskoprometnimi motivi iz Murske Sobote in iz Prekmurja, katere potrebuje društvo radi tujskoprometne propagande. Nebroj je krasnih motivov, ki v propagandnem oziru še niso izrabljeni. V poštev pridejo posnetki splošnega pokrajinskega značaja, posnetki posameznih tujskoprometnih objektov, lokalnih znamenitosti, kopališčnih naprav, izletnih točk, folklorističnih motivov, posnetki z raznih veselic, sejmov, narodnih noš itd.

— Na vrtu kolodvorske restavracije g. Černjaviča v Murski Soboti priredijo naši železničarji dne 8. avgusta 1937 svojo veselico, na kateri bo igrala ljutomerska mestna godba. Razpored obsega razne šaljive točke in obeta nuditi udeležencem obilo zabave in smeha. 50% čistega dobička poklonijo prireditelji Rdečemu križu kot prispevek za nabavo reševalnega avtomobila, radi česar se cenjeno občinstvo vabi za čimvečjo udeležbo.

DOPISI:

— Bodonci. Naše gasilske čete so se tokrat posebno potrudile za izpeljavo gasilskih vaj, ki so bile dne 18. t. m. Že ob prvih nastopih se je opazilo da so morali gasilci pred tem vneto vežbati, kajti vaje so bile izvedene prav dobro. V zastopstvu starešine župe je vaje nadzoroval tajnik župne uprave gospod Čeh Franc iz Murske Sobote. Ob določenem času so gasilci začeli izvajati vojaške vaje in nato vaje z orodjem. Vidno zadovoljen je g. Čeh gasilce pohvalil in obenem naročil izvedbo napadov na fingirane požare, ki so bili izvedeni strokovno in hitro. Med gasilci smo opazili nekatere ostarele člane, kakor tudi predsednika in tajnika občine, ki so z vso vnemo izvajali prejete zadatke. Posebno je treba poudariti, da se ljudstvo v bodonski občini živo zanima za delovanje naših požarnikov, kajti vaje je opazovalo veliko število prebivalstva obojega spola, kar je hvale vredno. Na prijaznem dvorišču gostilne g. Štivana se je po končanih vajah razvila veselica, ki je potekla v najlepšem razpoloženju. Zahvaljujemo se vsem, ki so nas na ta dan obiskali, posebno pa g. Čehu, kot zastopniku župne uprave.

— Bakovci. Naša gasilska četa priredi dne 1. avgusta 1937 svojo letno veselico v lastni režiji in sicer na dvorišču posestnika g. Jančar Antona v Bakovcih na katero se vlijudno vabi vse prijatelje naše požarne brambe.

— Kupšinci. Naš novomašnik č. g. Nemeč je opravil svojo prvo sv. mašo dne 11. t. m. v tišinski cerkvi. Ta

NAZNANILO!

Vsem cenj. kmetovalcem, lesnim producentom in trgovcem vlijudno naznanjam, da bom s

1. avgustom 1937. stavil v pogon na novo preurejeno žago (Vollgatter in venecijanko)

Prezema bom žaganje vsakovrstnega trdega in mehkega lesa po najnižji ceni, ter si bom prizadeval vsakogar kar najbolje postreči s solidno in točno izvršitvijo prevzetega dela.

ŠIFTAR PAVEL ELEKTRIČNA ŽAGA MURSKA SOBOTA.

redki dogodek je med našimi vaščani povzročil radostno razpoloženje brez razlike na versko pripadnost. Novomašniku želimo najlepše uspehe v svojem prevzvišenem poklicu.

Občinskim uradom

se naznanja, da se dobijo v trgovini HAHN v Murski Soboti tiskovine: SEZNAM IZSELJENCEV do I. VIII. 1937

Gospodarski drobiž

Po vesteh iz vrst žitnih trgovcev nakupuje Prizad še vedno pšenico za Nemčijo, kar dokazuje, da še vedno ni bilo poslanih v Nemčijo vseh dogovorjenih 15.000 vagonov pšenice. V tem je tudi razlog, da plačuje Prizad pšenico po 180 Din.

Nova cena pšenice še ni določena, ker hoče kmetijski minister najprej natančno vedeti kako velika bo letošnja žetev.

Po poročilih iz Romunije, Madžarske in Jugoslavije bo letošnja žetev slabša od lanske. Po teh poročilih se sodi, da bo v vseh treh državah žetev za približno 6 in pol milijona stotov manjša kakor v letu 1936.

Italija nam je znatno povišala uvozne kontingente zlasti za živino in les. Povišanje našega izvoza pa je odvisno od italjanskega izvoza v našo državo, ker se trgovina z Italijo vodi na bazi kliringa.

Romuni in Nemci so sklenili sporazum, po katerem bo dobavila Nemčija Romuniji municijo, ki jo bo plačala Romunija s pšenico. Baj gre za 3500 vagonov zrnja.

Na Madžarskem stalno raste proizvodnje premoga ter se je v prvih petih letošnjih mesecih v primeri z lanskim povečala že za 14%.

V sovjetski Rusiji so začele padati cene za industrijske proizvode, ki jih potrebujejo široki sloji prebivalstva.

Amerikanski parlament je sprejel načrt zakona za znižanje obrestne mere kmetijskih kreditov z 260 proti 96 glasovom.

Kmetijsko ministrstvo je izdelalo načrt novega veterinarskega zakona, ki predvideva postavitve samoupravnih živinozdravnikov v vseh občinah z več kot 10.000 prebivalci, ustanovitve ambulanc in živinskih bolnišnic,

zavodov za proizvodnjo raznih živinskih cepiv in zdravil itd. Ustanovil se bo poseben fond za pobijanje živinskih bolezni. Dohodke tega fonda bo tvorila 1% na taksa na prodaji živine v državi kakor tudi pri izvozu. Računajo, da bi ta taksa prinesla letno 50—60 milijonov dinarjev.

Po uradnih podatkih o stanju letine na Madžarskem, se ceni, da bo letina pšenice znašala 18,95 milij. stotov. Letina rži se ceni na 6,48 milij. in ječmena pa na 4,86 milij. stotov proti 6,5 milij. v lanskem letu.

Letna kapaciteta jugoslovenskih tovarn karbida znaša 90.000 ton. Lansko leto smo izvozili 10290 ton v vrednosti 18,1 milij. din. Največ karbida je bilo izvoženega v Anglijo in sicer za 14,2 milij. din.

Žetev ječmena se je koncem preteklega meseca pričela v naši državi. Po prvih rezultatih moremo reči, da je ječmen letos znatno slabše obrodil, kakor pa pretečeno leto. Izgleda, da letošnja produkcija ječmena ne bo zadostovala niti za domače potrebe, vsled česar za izvoz ječmena sploh ne bo na razpolago.

Po dosedanjih poročilih sodeč ne bo za izvoz na razpolago več kakor pa 25.000 vagonov pšenice.

Do 7. t. m. je Privilegirana agarna banka prejela od kmečkih dolžnikov 233.000 vplačil v znesku 63 milijonov din, kar predstavlja po prijavih 35%.

Glede na žitno letino v Češkoslovaški, Nemčiji in Franciji je pričakovati, da se bo nova pšenica iz Podunavja mnogo lažje razpečala kakor lani. Romunija ima že zagotovljen izvoz 50.000, a Madžarska 45.000 vagonov.

Stanje sadovnjakov v Bački, ki so bili lani okuženi po uši San Jose, vsled česar je bil izvoz sadja iz tamonjih krajev prepovedan, je izredno povoljno ter je zimsko škropljenje proti ušesam popolnoma uspelo. Na podlagi te ugotovitve upajo baški sadjarji, da bo ukinjena zabrana izvoza njihovega sadja in to toliko bolj, ker je znavo, da imasta dobra jabolka samo Slovenija in Bačka.

Oglašajte v „Murski Krajini“!

GASILSTVO:

Govor starešine župe g. posl. Benko J. ob priliki proslave gasilskega praznika v M. Soboti.

Predvsem iskreno pozdravljam vse tu zbrane gasilce in navzoče občinstvo. Prav posebno si pa štejem v dolžnost pozdraviti zastopnika naše dične vojske in komandanta mesta, sreskega podnačelnika g. Vertovška, predsednika občine g. Hartnerja, ki je gasilstvu vedno naklonjen in ostale gg. zastopnike uradov, društev in korporacij obenem z zahvalo na tako številni udeležbi na naši slavi.

Domovinska ljubezen in patrijski čut mi velevalo v imenu nas vseh, da iz tega mesta naslovim udanostne pozdrave našemu najvišjemu zaščitniku Nj. Vel. kralju Petru II., Njeg. Vel. kraljeviču Tomislavu kot pokrovitelju gasilstva in vsem članom kraljevskega doma ter Vas pozivam, da jim, v znak neomejene zvestobe, zakličemo trikratni živijo.

Ko Vas tu vidim zbrane, sovrstnike, starejše in mlajše, mi od veselja kipi srce in sem ponosen načelovati naši župi, čigar člani so s svojim požrtvovalnim delom dosegli na polju gasilstva razveseljive uspehe. Zbrali smo se danes, da tudi mi proslavimo gasilsko slavo, kakor drugi naši tovariši širom domovine.

Predvsem želim tolmačiti čustva, ljubezni, požrtvovalnosti in nesebičnosti našega gasilstva do bližnjega, ko ga je zadela nesreča. Ta plemenita čustva so globoko ukoreninjena v našem gasilstvu in povdariti moram s ponosom, da je gasilstvo ono, ki povsod in ob vsakem času s svojim orodjem priskoči na pomoč onemu, ki je ob požarih in drugih nezgodah pomoči potreben.

Naše pomembne organizacije se razveseljivo množe, kajti naš narod zna ceniti koristne gasilske ustanove, ki so s svojim nesebičnim delovanjem rešile katastrofalnih požarov marsikatero vas in marsikatero poslopje.

Nepozabni graditelji naše mile domovine so spoznali v gasilstvu element, katerega je potrebno v njihovem človekoljubnem stremljenju vsestransko podpirati. Zato so mu dali poseben gasilski zakon, ki je bil 15. julija 1933. sankcioniran.

Gasilska slava, ki jo gasilci danes slave širom naše države, se nanaša na spomin sankcioniranja modernega gasilskega zakona, kakor tudi na številna herojična dela, ki so ga naši gasilci izvršili. Ob tej priliki si dovolim obuditi spomin na požare tekočega leta, posebno pa na hrabrost naših gasilskih čet, ki so te požare zadušile. Ob nastalem požaru v Kuštanovcih, kjer je sodelovala tudi naša vojska, so naši gasilci vsled hitrega in strokovnega nastopa, kljub temi, suhemu in vetrovnemu vremenu, ogenj hitro obvladali in s tem preprečili leteči požar, ki bi gotovo upepelil vso vas. Ob požaru v Križevcih so gasilci presekali požar in kljub vetru zabranili širjenje istega. Isto tako se je ponovno dogodilo v Šalovcih in Ivanovcih.

Ponovni požari v Martjancih, bi gotovo uničili vso vas, ako ne bi gasilci hitro in strokovno nastopili. Velik požar v Nuskovi so gasilci, kljub vetru in pomankanju vode, omejili le na goreče poslopje in zabranili razmah ognja na sosednje stavbe, čeravno so bile krite s slamo. Pomembno je tudi omeniti požar na Tišini. Vsled suhega in vetrovnega vremena je ogenj hipoma objel vso stanovanjsko poslopje g. Vukana. 12 gasilskih čet z dvema motorkoma iz M. Sobote je hitro dospelo na požarišče in v najkrajšem času zabranilo širjenja nevarnega požara, ki bi gotovo upepelil pol vasi. Ravno tako so gasilske čete pred par dnevi z krepkim napadom zadušile požar na gospodarskem posloju g. Sočiča v Černelavcih in s tem ubranile uničenje stanovanjske hiše in ostalih objektov.

Prav uapešno so naše čete v tekočem letu nastopale tudi na drugih požariščih naše župe, zlasti pa v okolici Moravci gor., Vučja gomila in Selu.

Spoštovani! To so dejstva, ki jasno govore o koristnem delovanju naše prostovoljne ustanove. Vsak, ki bi oporekel zaslugam gasilcev, je sovražnik samemu sebi in sovražnik vsega prebivalstva.

Poleg tega je gasilstvo tudi steber nacionalne vzgoje in državotvornosti, kajti zakon mu predpisuje narodnozavednost in udanost napram svojim predpostavljanim.

Današnja slava naj dvigne naš elan, naj obudi slehernemu zavest dolžnosti do gasilskega dela, ki se bližji v izraziti nesebičnosti in ki gre v veliko korist našim sodržavljanom.

Z željo, da bi imelo gasilstvo s svojim delovanjem tudi v bodoče kar najboljše uspehe in da bi se idealne gasilske organizacije številčno povečale in tehnično izpopolnile, zaključujem svoj govor.

Iz pisarne gasilske župe. Prostovoljna gasilska četa Budinci nam je dostavila obračun svoje veselice, ki jo priredila prilikom blagoslovitve svoje motorne brizgalne, dne 6. junija 1937 v lastni režiji. Obračun izkazuje 3546 dinarjev čistega dohodka in je eden izmed največjih doseženih čistih dohodkov v naši župi dosedaj prirejenih veseljc. Župna uprava si šteje v dolžnost javno pohvaliti vodstvo čete za dosežen razveseljiv gmotni uspeh, posebno pa tajnika g. Lapajne Jankota, ki je bil skrbni duševni vodja prireditve. Vsa čast gre tudi tamkajšnjemu prebivalstvu, ki je z polnoštevilno udeležbo pripomoglo do tako sijajnega uspeha.

Gostovanje S. K. Mure v Čakovcu.

SK Mura je preteklo nedeljo nastopila v prijateljski tekmi proti ČŠK v Čakovcu. S tem srečanjem se je obnovilo staro pristrčno prijateljstvo med obema kluboma. Tudi tekma se je odigrala v tem znamenju, kajti bila je zelo lepa, zanimiva in nadvse fair, v pravem pomenu besede propagandna za nogomet. Kljub porazu 0:3 (0:2)

je bila Mura gotovo enakovreden nasprotnik in bi zaslužila neodločen rezultat. Muraše je spremljala neverjetna smola, napadalna vrsta ni izrabila marsikatero zrele in sigurne situacije. Prvi in tretji gol je bil po nesrečnem naključju a v t o g o l, dočim je padel drugi gol iz čiste of side pozicije.

Če upoštevamo, da je ČŠK ravno v zadnjem času v sijajni formi (proti Rapidu 9:0, proti zagrebški Viktoriji 7:0), da so Muraši oslabiljeni nastopili na tujih tleh ter so imeli veliko smolo, vrhu jega pa so zapustili najlepši vtis, smo lahko s tem nastopom Mure zadovoljni.

Muraši so bili v Čakovcu lepo in prijateljsko sprejeti.

Sodil je ss. g. dr. Brandl iz Čakovca.

Pester sportni spored SK Mure

Tudi takrat ko po navadi drugi podeželski klubi spijo spanje pravičnega, ima SK Mura zelo pester program:

Nogomet:

dne 25. julija mednarodna tekma proti S. V. Radkersburg v Radkersburgu,

dne 1. avgusta revanšna tekma ČŠK: Mura v Murški Soboti,

dne 8. avgusta gostuje v Murški Soboti prvo moštvo mariborskega Rapida,

dne 15. avgusta gostuje Mura v Varaždinu ali pa v Trbovljah,

dne 22. avgusta bo v Murški Soboti prijateljska tekma VŠK, Varaždin: Mura,

dne 29. avgusta bo v Murški Soboti mednarodna tekma G. S. V. Graz: Mura.

Nogometni treningi za I. moštvo in rezervo se vršijo v torkih in četrtkih od 5—7 ure pod vodstvom g. Kukanja, za mladino pa pod vodstvom gg. Starca in Čagrana v sredah in petkih popoldne od 4—6 ure.

Iz delovanja Zdržbe trgovcev v Murški Soboti.

ZAPISNIK

o XVI. Redni letni skupščini Zdržbe trgovcev za srez M. Sobota v M. Soboti.

(Nadaljevanje.)

Če ni nakupovalec stalno nameščen v službenec, ki izvršuje za svojo tvrdko le nakupovalske posle, si mora nabaviti obrtni list, pa naj dela za

provizijo ali za fiksno plačo. Vse to velja le za nakupovalce deželnih priredkov. Skupščina sprejme predlog soglasno na znanje in ga odobri.

Predsednik prečita pritožbo Hirschl Emerika, trg. z meš. blagom iz Martjancev, ker ga je uprava radi kršitve sklepov skupščine iz leta 1933 zoper prepoved deljenja koledarjev kot novoletnih daril, kaznovala z globo Din 1000. Ker se je pa skupščina soglasno izrekla proti oprostitvi te kazni, je postal sklep uprave pravomočen ter bo moral to globo g. Hirschl plačati, kateri znesek se bo pa uporabil v smislu pravil v humanitarne svrhe.

Ker ni bilo nobenih drugih samostojnih predlogov, preide predsednik k slednji 8. točki dnevnega reda.

(Dalje.)

DRVA

Prvovrstna bukova drva, zložena v gozdnih klatrilih ob državni cesti v Matjaševcih, se prodajo po Din 250.- za klatfer na licu mesta. Velepsestvo HARTNER v Gornji Lendavi.

V službo se sprejme takoj **kočijaž**

za konjsko in volovsko (günci) vprego. Naslov se pove v Prekmurški Tiskarni v Murški Soboti.

V najem se da

posestvo, hiša, gospodarsko poslopje, njive, travniki, gorice — primerno za obrtnika. Imam tudi dve svinji, kravo, perutnino, ter poljedeljsko orodje, to bi prodala ali dala tudi v najem. Podrobnejša pojasnila daje ga MARIJA BREITENBERGER, Kuštanovci št. 100 p. Mačkovci.

Prodam posestvo, 6 oralov zemlje, brez hiše. Njive, sadovnjak, vinograd, gozd, studenec s slatinsko vodo in zidno opeko za hišo. Cena bo nizka. Kupec naj se javi do 10. avgusta pri JANEZ RAJH-u Plitački vrh, Ščavnica 8. p. Gornja Radgona.

V najem se da opremljena soba z hrano al brez hrane v Murški Soboti, Nova ul. 27.

Sprejme se iz boljše hiše **vajenec** za kavarno SOČIČ v Murški Soboti.

Potri globoke žalosti sporočamo žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, brat, tast, stari oče, stric, gospod

NADAI JOŽEF

veletrgovec in posestnik

dne 17. VII. 1937 po kratkem trpljenju v starosti 67 let, mirno zaspal.

Blag mu spomin!

Družina Nadai in ostalo sorodstvo.